

РЕЙ БРЕДЪРИ ГОСПОДИН БЛЕДЕН

Превод от английски: Христо Поцаков, 2000

chitanka.info

Рей Бредбъри е един от Великите писатели на Века, но най-забележителните му произведения са писани в периода 1940–1950 година. Това са сборниците с разкази „Черният карнавал“, „Страна в октомври“, „Марсиански хроники“, „Златните ябълки на слънцето“, „Илюстрираният човек“, а също така и романите „451 градуса по фаренхайт“, „Вино от глухарчетата“ и „Нещо отвратително ще дойде по този начин“. В написаната от него фантастика, винаги ще се долавя силната праволинейна алегория, често свързана с играта на въображението и свръхестественото. Макар че повечето усилия на автора през последните успешни десетилетия са насочени към поезия и пиеси, той никога не забравя за късия фантастичен разказ и всеки път ни напомня, че отлично се справя с тази повествователна форма. Същото се отнася и за няколкото издадени напоследък романи, изпълнени с носталгия и мистериозност. Повечето му произведения през последните десетилетия са написани в стила „фентъзи“, но настоящият разказ е рядък хибрид, който ни връща към най-хубавото създадено от него през петдесетте години.

* * *

— Той е много болен човек.

— Къде се намира?

— Горе, над палуба „С“. Заставих го да лежи в леглото.

— Дойдох на това пътешествие, за да изкарам почивката си — направи жест доктора. — Добре, добре, извини ме — обърна се той към жена си и последва мъжът през рампите на космическия кораб, който за няколко минути на техния път се движеше с хиляда мили в секунда, оставяйки зад себе си червеножълти пламъци.

— Тук е — каза дежурният.

Докторът влезе в каютата и видя лежащия на койката. Изглеждаше висок, плътта му като пришита бе опъната по скулите му. Беше болен, през извитите му от болка устни се забелязваха дългите му, обезцветени зъби. В тъмните му хлътнали очи едва просветваха искрици живот, а тялото му бе изтъняло почти като скелет. Цветът на ръцете му беше снежнобял. Лекарят повдигна магнитният стол и хвана болния за китката.

— От какво се оплаквате?

Болният човек не можа да отвърне веднага, само облиза с безцветния език тънките си устни.

— Умирам — отвърна накрая и сякаш се усмихна.

— Глупости, ние ще оправим работата, господин...?

— Бледен, за да съответства на цвета на лицето ми. Би трябвало да съм бледен.

— Господин Бледен — промърмори лекарят. Беше най-студената китка, която някога бе докосвал в живота си. Беше като на маркиран труп, който си извадил в болничната морга. Бе толкова изтощен, че докторът усещаше собствения си пулс в пръстите на ръката си.

— Положението е лошо, нали? — попита господин Бледен.

Лекарят не отвърна нищо, извади сребърен стетоскоп и започна да прислушва оголените гърди на умиращия.

В стетоскопа се чуваше слаба глъчка, някакъв симптом на много неща, подлежащи на размишление. Изглеждаше като изпълнени със съжаление стенания, вместо сърцебиене, като безмълвно крещене на милиони гласове или на тъмен вятър духащ в непрогледно пространство — студени звуци в лишения от топлина гръден кош, които влизаха в ушите на доктора и преминаваха през сърцето му, докато той ги слушаше между два негови удара.

— Аз бях прав, така ли е? — каза господин Бледен.

— Може би ще ми разкажете... — кимна лекарят.

— Каква е причината ли? — затвори господин Бледен очи и се усмихна с обезцветените си устни. — Нямам никаква храна. Умирам от глад.

— Можем да ви я донесем.

— Не, не ме разбирате — въздъхна човекът. — Аз просто станах такъв след като стъпих на борда на кораба. Само до преди няколко минути бях напълно здрав.

— Изпада в делириум — обърна се доктора към дежурния.

— Не — отрече господин Бледен. — Грешите.

— Какво става тук? — произнесе нов глас и капитанът влезе в каютата. — Здравсти, кой е този? Не съм повикал...

— Ще ви спестя грижите — каза болният. — Не фигурирам в списъка на пасажерите. Току-що пристигнах на борда на кораба.

— Няма как да сте го направили. Ние сме отдалечени на десет милиона мили от Земята.

— Почти нямаше да го направя — рече господин Бледен. — Използвах цялата си енергия, за да ви хвана. Ако бяхте още малко подалече...

— Просто и ясно, пътник без билет — каза капитанът. — И без съмнение подпийнал.

— По-скоро твърде болен човек — възрази лекарят. — Не трябва да се помръдва. Аз ще направя основни изследвания...

— Няма да откриете нищо — произнесе тихо господин Бледен, както си лежеше бял и дълъг в койката. — Освен, че се нуждая от храна — добави той.

— Ще видим какво ще направим — отвърна докторът и нави ръкавите си нагоре.

Мина един час. Той отново се върна и седна на магнитния стол. Изглеждаше изпотен.

— Излязохте прав — каза. — С вас не се е случило нищо лошо, освен факта, че умираете от глад. Как сте успели да го постигнете при такава богата цивилизация като нашата?

— Ооо, ще бъдете изненадан — рече студеният слаб и бял като платно човек, а гласът му се разнесе из каютата като лек бриз. — Взеха храната ми преди около час, беше моя собствена грешка, която ще разберете в течение на няколко минути. Виждате ли, аз съм много стар. Някой казва, че съм на милион години, друг на билион. Изгубих им броя, бях твърде зает, за да ги преброявам.

„Луд е — помисли лекарят. — Напълно луд“.

Господин Бледен се усмихна, сякаш бе дочул мисълта му. Поклати уморено глава и черните му зеници проблеснаха.

— Не, не, съвсем не — възрази той. — Стар съм, много стар. И глуповат. Земята бе моя, аз бях собственика ѝ. Пазех я за себе си. Аз я възпитавах, дори и тя ме възпитаваше. В продължение на билиони години добре си живеех там. А сега съм тук, в името на тъмнината и също умирам. Никога не съм мислил, че ще умра или ще бъда убит, като някой друг. Но сега знам какво представлява страхът от смъртта. След билиони години узнах уплахата, представляваща въпроса „каво ще представлява света без мен?“

— Вие само си почивайте, ние ще ви оправим.

— Не, не и не. Нищо не можете да направите. Работата е, че твърде оптимистично съм гледал на възможностите си. Живеех както ми харесваше. Започвах войни и ги спирах. Но този път стигнах много далече и предизвиках самоубийство, да, направих го. Отидете до левия борд и погледнете навън — посочи господин Бледен с треперещи пръсти, а устните и тялото му също трепереха. — Погледнете навън! Кажете ми какво виждате!

— Земята. Оттатък се намира Земята.

— Тогава изчакайте за момент — каза господин Бледен.

И докторът започна да чака.

— Сега — рече тихо болният. — Трябва да се случи СЕГА.

Сляп огън изпълни небето.

— Господи, Боже мой, това е ужасно — извика лекарят.

— Какво видяхте?

— Земята! Обхваната е от пожар. Тя гори!

— Да — потвърди господин Бледен. Пожарът напираше в космоса с кипящи синьожълти пламъци. Земята се бе пръснала на хиляди парчета, които хвърчаха като искри в нищото.

— Видя ли? — попита господин Бледен.

— Боже Господи, Боже Господи — рече докторът, после се олюля и се смъкна до левия борд, забивайки нокти в гърдите и лицето си. Започна да плаче като дете.

— Виждаш ли какъв глупак бях? — каза господин Бледен. — Твърде късно е. Дойдох твърде късно. Мисля си що за празник, що за угощение. И сега всичко свърши.

Докторът се плъзна по бордовата стена и седна на пода, все още плачеше. Корабът се придвижваше, в пространството. Някъде долу по коридорите слабо се чуваха стъпки на тичащи хора, уплашени гласове и още повече плач.

Болният мъж лежеше мълчешком в койката си, клатеше глава назад-напред и преглъщаше конвулсивно. След около пет минутно треперене и плачене, лекарят успя да се вземе в ръце, да се довлече до стола и да седне на него. Погледна към съвсем измършавелия и като че ли станал по-дълъг господин Бледен, който лежеше в койката почти фосфоресциращ, и усети миризмата на нещо много старо, студено и мъртво идваща от него.

— Сега видяхте ли го? — попита господин Бледен. — Не го исках по този начин.

— Замълчете!

— Исках да продължи още билион години, заедно с висшето общество, подбора и избора. Ооо, аз бях цар.

— Вие сте ненормален!

— Всеки се страхува от мен, а сега аз съм уплашеният. Затова няма да оставя шепата хора от този кораб да умрат. На Марс са останали още няколко хиляди. Това е причината, поради която мога да живея, ако го направя. За мен е желателно, да имам съществуване, докато други трябва да са живи, за да умрат, а ако всички живи същества го направят, тогава господин Бледен също трябва да умре, но той без съмнение не го иска. Както виждате животът е нещо превъзходно във вселената. Земята живее поради присъствието на живия човек. Но сега съм така слаб, така слаб. Не мога да се помръдна, а вие трябва да ми помогнете.

— Умопобъркан, умопобъркан!

— До Марс остават още два дни — каза господин Бледен, мислейки за казаното и ръцете му паднаха. — През това време вие ще ме храните. Нито съм в състояние да се помръдна, нито да се погрижа за себе си. Преди един час имах огромна сила, която почерпих от толкова много умрели наведнъж. Но усилието ми да достигна този кораб я дисперсира, така че тя вече е ограничена. От сега нататък нямам причини да живея, с изключение на наличието на вашата жена, двайсет пасажери и екипажа на кораба, както и останалите на Марс. Това ме поощрява, както виждате, но тази слабост, слабост... — гласът му се превърна във въздишка, но след като преглътна, той продължи: — Ще се учудите ли докторе, защо смъртността на Марс е сведена до нула? И това е станало през последните шест месеца, през които са изградени тамошните бази. Аз не мога да бъда навсякъде. Роден съм на Земята през същия ден, в който животът се е зародил на нея. И през тези години очаквах той да се насочи към други звездни системи. Трябваше да си отида преди месец, но го отсрочих, за което съжалявам. Какъв глупак съм, какъв лаком глупак!

Лекарят стана сковано и заби нокти в стената.

— Изгубили сте разсъдъка си — констатира той.

— Аз ли? Погледнете отново какво е останало от Земята.

— Не желая да ви слушам.

— Трябва да ми помогнете и е нужно да го направите бързо. Нуждая се от капитана, той трябва да е първи. Необходимо е да го повикате за преливане на кръв. След това останалите пасажери, един по един, но само до границата, която ще ме съхрани жив. Дори може би трябва да повикате вашата жена. Самият вие не желаете да живеете вечно, така ли е? Това ще се случи, ако умра.

— Вие бълнувате.

— Осмелявате ли се да го кажете? Може ли да пропуснете тази възможност? Ако умра, всички ще станете безсмъртни. А това е, което човекът винаги е желал, нали? Да живее вечно. Но мога да кажа на вас, че това е лудост, която те принуждава всеки ден да живееш с бремето на спомените! Помисли! Обмисли!

С гръб към стената на каютата, потънала в сянка, докторът мислеше.

— По-добре е да ме повдигнеш от леглото — въздъхна господин Бледен. По-добре е отколкото да имаш късмета да живееш билиони години. Повярвай ми, ЗНАЯ ГО. Аз винаги бих бил радостен да умра. Почти, но не напълно. Нещо като самоопазване.

— Не вярвам — каза лекарят, застанал пред вратата.

— Не продължавай в този дух — промърмори господин Бледен.
— Ще съжалявам.

— Вие лъжете.

— Не ме оставяйте да умра... — пристигна далечния му глас от едва движещите се устни. — Моля ви, не ме оставяйте да умра. Вие се нуждаете от мен. Всяко живо същество се нуждае от мен, за да си струва да изживее живота си, да прецени стойността му и да приеме неговата противоположност. Не...

Господин Бледен сега изглеждаше още по-тънък и бледен, плътта му сякаш бързо се топеше.

— Не — въздъхна той. — Не... — каза дъхът му зад втвърдените му пожълтели зъби. — Моля... — втренчиха се в тавана дълбоко хлътналите му очи.

Докторът блъсна вратата, затръшна я зад себе си и здраво я залости. После застана до нея и отново се разплака. През корабното пространство се виждаше група от хора, които се бяха втренчили в празното пространство навън — там, където някога се намираше

Земята. Дочуваха се проклетия и ридания. Той несигурно тръгна като в просъница и около час скита по коридорите, докато накрая намери капитана.

— Никой да не влиза в каютата с умиращия човек — му заяви той. — Заразен е неизлечимо. Напълно е ненормален. След около час ще бъде мъртъв. Вратата на каютата трябва да се завари.

— Какво? — попита капитана. — О, да, разбира се. Ще се погрижа за това, ще го направя. Видяхте ли? Земята е изчезнала.

— Да, видях.

Те сковано се отдалечиха един от друг. Докторът слезе надолу и влезе в неговата каюта. Жена му сякаш не го позна, докато не я прегърна.

— Не плачи — каза той. — Не плачи, моля те, не плачи.

Раменете ѝ се тресяха. Тялото ѝ трепереше, очите ѝ бяха затворени. Докторът я притисна здраво в прегръдките си и това продължи с часове.

— Не плачи — повтори отново по едно време. — Мисли за нещо друго. Забрави за Земята. Помисли за Марс и за бъдещето.

Те се облегнаха на столовете си с отсъстващи лица. Той запали цигара, подаде ѝ я и запали друга за себе си.

— Ще ти хареса ли да бъдем женени през следващите десет милиона години?

— Ооо, разбира се — възкликна тя и пламенно хвана ръката му. — Би ми харесало извънредно много!

— Наистина ли? Попита докторът.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.